

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
 Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
 Кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії

освітнього компоненту <i>Нормативний/вибірковий</i>	Теорія та методика музичної освіти <i>Нормативний</i>
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Середня освіта. Музичне мистецтво
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2022-2023 / 7-8 семестр /4 курс
Викладач	к.п.н, ст. викл. ТЕРЕЩЕНКО С.В.
Профайл викладача	Кафедра МДПУ теорії і методики музичної освіти та хореографії" < kafedra2012@ukr.net >
Контактний тел.	Контактний телефон кафедри/ деканату
Е-mail:	Кафедра МДПУ теорії і методики музичної освіти та хореографії" < kafedra2012@ukr.net >
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру освітніх дистанційних технологій МДПУ ім. Б. Хмельницького	Сайт дистанційного навчання http://www.dfn.mdpu.org.ua/ (сторінка дисципліни «Теорія та методика музичної освіти»)
Консультації	Очні консультації: середа 9.35-10.20 Он лайн- консультації: сайт дистанційного навчання http://www.dfn.mdpu.org.ua/ (сторінка дисципліни «Теорія та методика музичної освіти») (вівторок 11.00-12.00)

1. АНОТАЦІЯ

Освітня компонента «Теорія і методика музичної освіти» є невід'ємним складником системи підготовки вчителів музичного мистецтва за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Освітня компонента «Теорія і методика музичної освіти» є обов'язковою навчальною дисципліною циклу професійної підготовки студентів спеціальності Музичне мистецтво та передбачає ознайомлення студентів з основами педагогічного процесу, методикою і практикою викладання музичного мистецтва у різних типах загальноосвітніх навчальних закладів.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та методика музичної освіти» є освоєння базових положень методології музичної освіти та методичних засад викладання музичного мистецтва у різних типах загальноосвітніх навчальних закладів.

Завданням курсу є: розвиток методичного мислення майбутніх учителів, уміння конструювати педагогічні ситуації та знаходити засоби їхнього розв'язання; володіння знаннями, уміннями й навичками, методами й прийомами організації і реалізації сценарію уроку, виховного заходу, гурткової роботи.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральні компетентності:

- здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми у процесі навчання основ музичного мистецтва, творчого розвитку учнів;
- здатність до системного вивчення музично-педагогічної інформації.

Загальні компетентності:

- ЗК 2.* Здатність до прийняття рішень на основі загальнолюдських, естетичних, художніх, професійних та особистісних цінностей, морально-етичних норм;
- ЗК 3.* Уміння налагоджувати рівноправні партнерські стосунки в учнівському та педагогічному колективі, здатність до фасилітуючої взаємодії, емпатичного розуміння, ціннісного ставлення до особистості школяра.
- ЗК 4.* Здатність до творчої діяльності (генерувати нові дії й вирішувати професійні проблеми), виявляти ініціативність, самостійність, оригінальність пізнавальної і навчально-професійної діяльності.
- ЗК 5.* Уміння аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати у процесі вирішення фахових завдань.
- ЗК 8.* Вільне володіння державною мовою (усно та письмово);
- ЗК 9.* Використання комп'ютерних та музично-інформаційних технологій.

Фахові компетентності:

- ФК 2.* Вільне використання музично-педагогічного тезаурусу на основі системи історико-теоретичних знань з музичної педагогіки, технології виховної, організаційної, художньо-творчої роботи закладах загальної освіти.
- ФК 8.* Уміння застосовувати сучасні освітні технології, в тому числі і музично-інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в закладах середньої освіти;

ФК 9. Здатність створювати креативне освітнє середовище, що сприяє музичному розвитку та формуванню предметних компетентностей учнів різного шкільного віку;

ФК 10. Здатність до оволодіння вміннями творчої розробки, змістовного наповнення та оформлення позакласних та позашкільних музично-виховних заходів (лекції-концерти, концерти, музичні бесіди, конкурси, музичні квести

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знання:

ПРН 2 – дотримуватися системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей в навчально-виховній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва, педагога-організатора.

ПРН 3 - застосовувати основні поняття сучасної музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, музикознавства, технологій музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності;

ПРН 4 – володіти основами наукових досліджень, педагогічної майстерності, методики розвитку особистості учня засобами мистецтва та сучасних інформаційних технологій;

ПРН 5 – володіти базовими знаннями в галузі музичного мистецтва, необхідними для освоєння загальнопрофесійних дисциплін, інтегрувати і розрізняти знання про зміст методичного інструментарію музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, пояснювати суть засобів і методів активізації музично-творчого розвитку учнів, виховання творчої особистості протягом життя;

ПРН 6 – реалізовувати державний стандарт й навчальні програми із двох навчальних предметів (або з одного навчального предмету, а також курсу за вибором, виду позакласної роботи в загальноосвітніх, позашкільних закладах та закладах дошкільної освіти).

ПРН 7 – розуміти специфіку теоретичного та експериментального дослідження в музично-педагогічній діяльності вчителя

Уміння:

ПРН-8 – уміти системно поєднувати у фаховій діяльності складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, керівництва музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність;

ПРН 9 – володіти сукупністю гностичних, проєктувальних, комунікативних, організаторських умінь,

ПРН 10 – демонструвати уміння застосовувати отримані знання при рішенні педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних задач з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій;

ПРН 11 - здійснювати педагогічну, музично-просвітницьку і організаційно-виховну функції, застосовувати навички публічної музично-педагогічної, музично-виконавської та художньо-просвітницької діяльності, публічної етичної поведінки;

ПРН 13 - використовувати різноманітні методи і форми навчання, прогресивні прийоми керівництва навчальною, суспільною, творчою діяльністю учнівських колективів;

ПРН 14 - аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід, систематично підвищувати свою професійну музично-виконавську майстерність;

ПРН 15 – демонструвати вміння використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання, створювати блоги, флеш-анімації, презентації, буклети, фонотеки; використовувати інформаційні технології в галузі педагогіки мистецтва;

ПРН 16 – застосовувати методи діагностування досягнень учнів визначати ступінь і оцінювати глибину засвоєння навчального програмного матеріалу, прищеплювати учням навички самостійного опанування й поповнення знань, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення художньо обдарованих учнів

Комунікація:

ПРН 17 – демонструвати толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей та дотримання етичних норм у комунікації з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їх батьками;

ПРН 18 - налагоджувати духовну спільність, співпереживання і співпрацю учнів і вихованців, ефективно працювати в мистецько-творчому учнівському та педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях;

ПРН 19 – створювати позитивний психологічний клімат, що забезпечує виховання й навчання всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

Автономія і відповідальність:

ПРН 20 – демонструвати високий рівень автономності вміння вчитися і вдосконалювати раніше набутої кваліфікації;

ПРН 21 – виявляти здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самооцінки у процесі музично-педагогічної діяльності;

ПРН 22 – аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	28/24	26/12	156/84

6. ПОЛІТИКА

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати періодичні контрольні завдання

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема заняття	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Термін виконання
Блок1. Науково-методична рефлексія здобутків музичної педагогіки.				
7 семестр 6	Тема 1. Методика музичної освіти школярів як наука і навчальна дисципліна. -	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (14/5 год.)	5, 6	впродовж семестру періодичний контроль) навчального (перший контроль)
10	Тема 2. Уроки історії європейської музичної педагогіки від Античності до кінця XIX століття. -	Лекція (2/2 год.)	5, 6	впродовж навчального (перший контроль) першого семестру періодичний контроль)

		Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (14/7 год.)		
10	Тема 3. Розвиток методики музичної освіти школярів у XX ст.	Лекція (4/4 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (14/5 год.)	5, 6	впродовж навчального (перший контроль) першого семестру періодичний
10	Тема 4. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі XX століття. -	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (12/5 год.)	5, 6	впродовж навчального (перший контроль) першого семестру періодичний
Блок 2. Методологічні засади мистецької освіти				
8	Тема 5. Методологічні та методичні проблеми музичної освіти школярів.	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/2 год.)	3, 4, 5,6	впродовж першого навчального семестру

		Самостійна робота (12/4 год.)		(другий періодичний контроль)
8	Тема 6. Методичне забезпечення навчального процесу з мистецьких дисциплін.	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (12/5 год.)	3, 4, 5,6	
8	Тема 7. Закономірності та принципи музичної освіти школярів.	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (12/5 год.)	2,6	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
Блок 3. Особистісно-орієнтований дидактичний супровід музичної освіти школярів.				
8 семестр 10	Тема 8. Принципи особистісно-орієнтованої організації музичної освіти школярів.	Лекція (2/1 год.) Семінарське заняття (2/- год.) Самостійна робота (12/9 год.)	2, 3, 4, 5	впродовж восьмого навчального семестру (перший періодичний контроль)

10	Тема 9. Зміст дидактичного супроводу музичної освіти школярів в умовах уроку музики.	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (12/7 год.)	6, 7	впродовж восьмого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 10. Методика формування співацьких навичок у учнів	Лекція (2/1 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (12/8 год.)	4,5, 6	впродовж восьмого навчального семестру (перший періодичний контроль)
Блок 4. Основи організації інноваційної та методичної діяльності вчителя на уроці мистецької освіти.				
10	Тема 11. Методика проведення слухання музики на уроці.	Лекція (2/1 год.) Семінарське заняття (2/1 год.) Самостійна робота (10/8год.)	4,5, 6	впродовж восьмого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 12. Загальні засади музично-педагогічної інноватики.	Лекція (2/2 год.) Семінарське заняття (2/1 год.)	3,4,5,6	впродовж восьмого навчального семестру (другий періодичний контроль)

		Самостійна робота (10/7 год.)		
8	Тема 13. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва	Лекція (2/1 год.) Семінарське заняття 2/- Самостійна робота (10/9 год.)	1-6	впродовж восьмого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Методика музичної освіти школярів як наука і навчальна дисципліна.	1. Методика музичної освіти школярів як наука 2. Методика музичної освіти школярів як навчальна дисципліна. 3. Взаємозв'язок навчальної дисципліни з іншими навчальними дисциплінами спеціальності
Тема 2. Уроки історії європейської музичної педагогіки від Античності до кінця XIX століття.	1. Музична педагогіка античного світу. 2. Музична педагогіка доби Середньовіччя. 3. Музична педагогіка доби Ренесансу. 4. Музична педагогіка доби Просвітництва. 5. Музична педагогіка XIX століття.
Тема 3. Розвиток методики музичної освіти школярів у XX ст..	1. Методична система музично-ритмічного виховання Еміля Жак-Далькроза. 2. Музично-педагогічна концепція Карла Орфа. 3. Музично-педагогічна концепція Золтана Кодая. 4. Методична система Бориса Тричкова. 5. Музично-педагогічна система Реймонда Мюррея Шафера.
Тема 4. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі XX століття.	1. Педагогічні ідеї М. Леонтовича у контексті розвитку європейської музичної педагогіки 2. Педагогічні ідеї та методика музичного виховання дітей К. Стеценка . 3. Педагогічні ідеї та методика музичної освіти дітей В. Верховинця

	4. Музично-педагогічна концепція Б.Л. Яворського
Тема 5. Методологічні та методичні проблеми музичної освіти школярів.	1. Вікова характеристика учнів з огляду їхньої готовності до музичного навчання і виховання 2. Природа й особливості музичних здібностей 3. Методика формування музичних здібностей школярів
Тема 6. Методичне забезпечення навчального процесу з мистецьких дисциплін.	1. Функції мистецтва 2. Загально-дидактичні принципи навчання. 3. Специфічні принципи музичного навчання. 4. Класифікація методів мистецького навчання. 5. Специфічні методи музичного навчання.
Тема 7. Закономірності та принципи музичної освіти школярів.	1. Закономірності музичного навчання і виховання 2. Педагогічні принципи 3. Специфічні принципи музичного навчання і виховання
Тема 8. Принципи особистісно-орієнтованої організації музичної освіти школярів.	1. Педагогічні принципи 2. Принципи особистісно-орієнтованої організації музичної освіти школярів
Тема 9. Зміст дидактичного супроводу музичної освіти школярів в умовах уроку музики.	1. Загальні та специфічні особливості уроку музики. 2. Порівняльна характеристика діючих програм з музики для загальноосвітніх шкіл 3. Дидактична структура уроку музики. 4. Тема уроку музики за тематичним принципом. 5. Навчальний матеріал до уроку. 6. Педагогічна композиція уроку музики: методика визначення теми, мети та завдань уроку. 7. Структурні компоненти уроку музики та їх зміст. 8. Типи, форми та жанри уроку музики. 9. Сучасні вимоги до уроку музики в загальноосвітній школі.
Тема 10. Методика формування співацьких навичок у учнів	1. Завдання вчителя музики з вокально-хорового виховання учнів. 2. Дитячий голос і особливості його розвитку. 3. Організація шкільного хорового колективу. 4. Вокально-хорові навички. 5. Розспівування. Вокально-хорові вправи. 6. Основні недоліки звукоутворення та методи їх усунення.

	7. Гігієна та охорона співацьких голосів учнів.
Тема 11. Методика проведення слухання музики на уроці.	1. Слухання музики на уроках музики та його значення у вихованні учнів. 2. Основні етапи ознайомлення учнів з музичним твором. 3. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів. 4. Методи розвитку музичного сприймання в процесі слухання й аналізу музики.
Тема 12. Загальні засади музично-педагогічної інноватики.	1. Форми організації позакласної музичної діяльності школярів. 2. Організація хорового колективу у загальноосвітній школі. 3. Особливості роботи з дитячим оркестром у загальноосвітній школі. 4. Методичні поради прийому школярів до музичних колективів. 5. Дитячі фольклорні ансамблі. 6. Вокально-інструментальні ансамблі. 7. Дитячий музичний театр.
Тема 13. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва	1. Різновиди видів мистецтв 2. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва

7.3 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Методика музичної освіти школярів як наука і навчальна дисципліна.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 2. Уроки історії європейської музичної педагогіки від Античності до кінця XIX століття.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 3. Розвиток методики музичної освіти школярів у XX ст..	Обговорення теми. Виконання тестових завдань

Тема 4. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 5. Методологічні та методичні проблеми музичної освіти школярів.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 6. Методичне забезпечення навчального процесу з мистецьких дисциплін.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 7. Закономірності та принципи музичної освіти школярів.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 8. Принципи особистісно-орієнтованої організації музичної освіти школярів.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 9. Зміст дидактичного супроводу музичної освіти школярів в умовах уроку музики.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 10. Методика формування співацьких навичок у учнів	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 11. Методика проведення слухання музики на уроці.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 12. Загальні засади музично-педагогічної інноватики.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 13. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва	Обговорення теми. Виконання тестових завдань

7.4 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Зв'язок методики музичного виховання з іншими науками.	Взаємозв'язок навчальної дисципліни з іншими навчальними дисциплінами спеціальності
Тема 2. Уроки історії європейської музичної педагогіки від Античності до кінця XIX століття.	Музична педагогіка античного світу.
Тема 3. Розвиток методики музичної освіти школярів у XX ст..	Музично-педагогічна система Реймонда Мюррея Шафера.
Тема 4. Педагогічний внесок українських композиторів (Я.Степового, М.Лисенко, В.Косенко, Л.Ревуцький, І.Шамо, А.Філіпенко та ін.) у теорію та практику музичного навчання і виховання школярів.	Педагогічний внесок українських композиторів (Я.Степового, М.Лисенко, В.Косенко, Л.Ревуцький, І.Шамо, А.Філіпенко та ін.) у теорію та практику музичного навчання і виховання школярів
Тема 5. Методологічні та методичні проблеми музичної освіти школярів.	Вікова характеристика учнів з огляду їхньої готовності до музичного навчання і виховання
Тема 6. Методичне забезпечення навчального процесу з мистецьких дисциплін.	Функції мистецтва
Тема 7. Закономірності та принципи музичної освіти школярів.	Педагогічні принципи
Тема 8. Принципи особистісно-орієнтованої організації музичної освіти школярів.	Принципи особистісно-орієнтованої організації музичної освіти школярів
Тема 9. Зміст дидактичного супроводу музичної освіти школярів в умовах уроку музики.	Сучасні вимоги до уроку музики в загальноосвітній школі.

Тема 10. Методика формування співацьких навичок у учнів	Гігієна та охорона співацьких голосів учнів.
Тема 11. Методика проведення слухання музики на уроці.	Слухання музики на уроках музики та його значення у вихованні учнів.
Тема 12. Загальні засади музично-педагогічної інноватики.	Дитячі фольклорні ансамблі. Вокально-інструментальні ансамблі. Дитячий музичний театр.
Тема 13. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва	Використання на уроці музики творів інших видів мистецтва.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний;
- письмовий (перша ті друга контрольні точки);
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проекти тощо)
- підсумковий (семестровий) – екзамен.

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських заняттях, оцінювання двох модульних контрольних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перша ті друга контрольні точки). Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання.

Підсумковий контроль: 7 семестр – курсова робота, 8 семестр – екзамен.

Екзаменаційний білет включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (під час семінарських занять), контролю виконання завдань самостійної роботи (есе, презентації, творчі проекти), періодичного контролю періодична контрольна робота, екзамену. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт, оцінки за поточний контроль та екзаменаційної оцінки виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

Загальна система оцінювання курсу

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$.

Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.

Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.

Критерії оцінювання поточного контролю на семінарських заняттях (усне, письмове опитування):

«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві

ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів – 30.

П'ять тестових завдань по 2 бали – 10 балів.

Два розгорнуті питання по 10 балів.

Розгорнуті відповіді на 2 завдання оцінюються за 10-бальною шкалою.

10-9 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможній мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу..

8-7 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми, але ще не зовсім правильно може використати знання на практиці. Має незначні помилки у викладі матеріалу.

6-5 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал; не дає вичерпної відповіді на контенті питання.

4-3 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні.

1-2 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів: відповідь відсутня

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни «Теорія і методика музичної освіти» відбувається у формі екзамену.

Екзаменаційний білет включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів 100.

Тестові завдання 20 тестів по 2 бали.

Розгорнуті відповіді на два завдання оцінюються за 30-бальною шкалою.

25-30 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможний мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

19-24 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

13-18 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає його зміст, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал. Не здатен виділяти суттєві ознаки вивченого.

7-12 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні.

Допускає багато суттєвих помилок у викладенні матеріалу.

1-6 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого.

0 балів: відповідь відсутня.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Є.В. Белкіна, О.В. Калинченко, І.В. Руденко. – Х.: Веста: Видавництво “Ранок”, 2006. – 256с.
2. Печерська С.П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 272с.
3. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початкових класах: Навчально-методичний посібник для студентів музично-педагогічних факультетів і вчителів музики шкіл різного типу. – К.: ІЗМН, 1997. – 204с.

4. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у 5-8-х класах: Навчально-методичний посібник для студентів музично-педагогічних факультетів і вчителів музики шкіл різного типу. – К.: ІЗМН, 1999. – 258с.
5. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посібник. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
6. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музично освіти: навч. Посібник.- Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – 472 с.
7. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi> Сайт МОН України. Освітні програми